

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 105 (3551) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Ma az áldozatot hozó magyarok a legelső magyarok

Jaross Andor belügyminiszter beszéde Pest-vármegye új főispánjának beiktatásán

A Magyar Országos Tudósító jelenti: Mérey László ny. altábornagynak Pest vármegye főispáni székébe történt beiktatása alkalmával vitéz Jaross Andor belügyminiszter is nagyobb beszédet mondott. Méltatta a vármegyék szerepét a főispánok és alispánok működésének jelentőségét.

Nem lehet vitás ma már — mondotta — hogy a nemzetnek jelene és jövője az ellenforradalmi szellemiségnél táplálkozik. Totális háború idejét éljük. A totális háború veszélyei várokozni reánk és nagyon jól tudjuk, hogy amikor ma, vagy holnap újabb és újabb nemzeti kontingenseknek kell kimenünie az ország határain túlra, hogy megvédjék a nemzet biztonságát és újabb kontingenseknek kell honvédegyenruhát felöltöniük, akkor természetesen szükség van arra, hogy az önkormányzat, a vármegye és a közigazgatás azok segítségére siessen elősorban, akik itt maradnak: az aszonyoknak, a családanyáknak, a gyermekeknek segítégre. Az ezekről való gondoskodás a mi feladatunk, mert nem lenne méltó a magyar néphez, ha az ország védelmére kiküldött honvédek családjaikról nem tudnánk százszázalékban gondoskodni. A legelső magyarok ma az áldozatot hozó magyarok, akik akár katonai síkon, mint a harcmezőn, akár polgári síkon a bombatámadások által áldozataivá válnak a mai kemény időknek. E mezejnek néhány városa máris szenvedő részese lett a totális háborúnak. Gyárvárosok munkásnegyedei estek áldozatul. Ahol bombatámadások folytán áldozatok vannak, ott a közigazgatás vezetőitviseleljének helyén legyen a szíve. Nincs ilyenkor más feladat, mint egyedül az áldozatokon való segítség, a veszteséget szenvedettek felkarolása, hogy megmutassuk, minden egyes magyar mögött 13 és félmillió magyar segítő falanxa áll. A ma feladatait csak úgy tudjuk becsülettel folytatni és elvégezni ha gondolatban állandóan a határon túlra járunk harcoló véreinkhez, szívünkkel és lelkünkkel itthon az ő hátramaradot-taiknál vagyunk és azok kezét keményen, melegen és magyárosan fogjuk. Minden veszéllyel szembe kell nézzünk a győzelem érdekében, a haza érdekében, a szebb és jobb magyar jövődjéért.

Vitéz Endre László bucsubeszéde

A bucsúzó v. Endre László alispán a hozzá intézett beszédekre válaszába bangoztatta, hogy bármennyire szeretne volna elkerülni azt, hogy alispáni széketől megváljék, a kormány parancsára elfoglalta az államtitkári széket.

— Szükségünk van — mondotta — minden tisztességes magyarra, minden

tisztességes magyar összefogásra, meghatározott erejére, itthon is éppen úgy, mint ahogyan a nagy átalakulás a keleten küzdő honvédeink harcokész-ségét meghatározta, erejüket megacé-lyozta. Hiszünk és bízunk öröklétűs-günkben, kormányzónk és vezetőink bőbeszédében, a magyar katona vitéz-

ségében, szövetségeseink erejében és hűségében, éppen ezért rendületlenül bí-zunk fegyvereink végső győzelmében.

A beiktató közgyűlés végén lelkesen tüntettek vitéz Endre László távozó alispán mellett, a megye közgyűlése Pest vármegye örökös törvényhatósági bizottsági tagjává választott.

Beiktatták hivatalába Kolozsvár új főispánját

Kolozsvár. (MTI.): Varga Lajos dr., Kolozsvár törvényhatósági jogú szabad-királyi város új főispánját szerdán iktatták be hivatalába. Ezalkalommal oda-érkezett Ricsóy-Uhlarik Béla miniszteri osztályfőnök, a hadművelési terület kor-mánybiztosa. Fél 10 órakor kezdődött az ünnepség a városháza dísztermében, ahol a miniszteri osztályfőnök üdvözölte a megjelenteket. Az eskü szövegét Vá-sárhelyi László polgármester olvasta fel,

majd az új főispán emelkedett szóla-ra. Amikor beszéde elején hódolattal emlékezett meg a Kormányzó Urról, a hallgatóság felállt helyéről és hossza-san ünnepelte az államfőt. Azután ar-ról beszélt, hogy Erdélynek éppen olyan joga van a magyar életre, mint az or-szág más részének.

— Helyén van a szívünk — mondot-ta — már nem eszhatnak meg bennün-keket megejtő szóval. Meg kell nyernünk

Háromhatalmi értekezlet dönt Moszkvának Norvégia esetleges megszállására irányuló tervéről

Német ellentámadás lehetőségével számolnak az invázió megkezdése esetére angol katonai körökben

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat jelen-ti, hogy a Szovjetkormány Nagybritanniá-val és az Egyesült Államokkal együtt részt akar venni Norvégia átmeneti meg-szállásában, ha az országot felszabadít-ják — írja a Daily Sketch „belső értesü-lések” alapján. Moszkva az európai kér-dések tanácsadóbizottságában jejentette be kívánságát. A tervről rövidesen három-hatalmi értekezlete fog dönteni. A nor-vég emigráns kormánynak a terv ellen állítólag nincsen kifogása.

Berlinből jelentik: (MTI) illetékes né-met helyről közlik tájékoztatásul, hogy különböző forrásokból származó értesü-lések szerint a Szovjet közölte Angliával

és Amerikával, hogy részt akar venni Norvégia esetleges megszállásában. Né-met politikai körökben ezzel kapcsolat-ban rámutatnak arra, hogy Moszkvának ez az újabb kívánsága folytatását jelenti Stalin hagyományos külpolitikájának. — Szovjet-Oroszország immár igényt tá-maszt Norvégiában is támaszpontok lé-tésítésére.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A svéd cukoriparban kitört sztrájknak máris messzemenő követke-ménye van a cukorellátásban. A háztar-tások cukorfogyasztását még nem korlá-tozták ugyan, de a cukorgyárak, pékek és cukrászdák fogyasztását az eddigi két-harmadára, illetve felére csökkentették.

Angol aggodalmak az invázióval kapcsolatban

Berlinből jelentik: Londonból érkező je-lentések szerint az angol közvéleményt élenként foglalkoztatja az a kérdés, hogy invázió esetén ki fogja megvédeni az an-gol anyaországot. Az invázióval kap-csolatos találgatásokkal egyidejűleg kü-lönböző hírek keringenek, amelyek azt állítják, hogy számolni kell német ellen-támadással is s ezt a németek esetleg ejtőernyős és légtutón szállított csapatok-kal hajtanák végre az angol anyaorszá-g

ellen. Az Exchange Telegraph jelentése szerint angol katonai körökben komolyan számolnak ilyen német ellentámadás lehe-tőségével. Az angol kormány azzal igyek-szik megnyugtani a közvéleményt, hogy a nemzetország az egész országban helyén van és biztosítja a kikötőket, vasúti gőcpontokat és a fontosabb utkereszte-ződéseket akkor is, ha a sorkatonaságot kivonnák az angol anyaországból. A köz-vélemény megnyugtatótát cölazza a kor-

a háborút, amelyért minden áldozatot meg kell adnunk, nekünk is itthonle-vőknek. Ha a háborút elvesztjük, ma-gunk is elvesztünk.

A nagyhatású beszéd után a tisztvisel-ök nevében a polgármester búcsúzott el Inezedy-Joksmán Ödön főispántól, aki a jövőben mint Kolozs vármegye főispánja tölti be tisztét. A tisztviselők nevében a város címerével díszített ezüstszelencét nyújtott át emlékül, amit a távozó főispán hálásan köszönt meg.

Központi légoltalmi tájékoztató iroda létesül a Vörös-kereszt keretében

A Magyar Országos Tudósító jelenti: A Magyar Vöröskereszt hivatalos lap-jának legújabb száma közli a honvé-delmi miniszter most kiadott rende-le-tét, mely intézkedik arról, hogy a Ma-gyar Vöröskereszt keretében a légítá-madások veszteségeinek ismertetésén fe-lül a közönség részére tájékoztatást nyújtó központi légoltalmi tudósító-irodát szervezzenek. A kívánt felvilágosi-tást légítámadás után a károsultak hoz-zátartozóinak részére a tudósító iroda adja meg. A légoltalmi iroda működésé-ről és a tudósítás módja felől a Vörös-kereszt a sajtó és a rádió útján tájékoz-tatja a közönséget.

mánynak az az intézkedése is, amellyel elrendelte a központi élelmiszerraktárak anyagának elszállítását az ország legkü-lönbözőbb részeibe.

Milano. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Duce főhadiszállásáról jelentik, hogy Pavolini miniszter, part-titkár más miniszterekkel együtt a Duce elnöklésével a múlt év decemberi ver-onai pártprogram alapján az olasz szo-cialista köztársaság szellemében általá-nos törvényjavaslatot dolgozott ki az ál-lam hívatásrendi felépítéséről. Mielőtt a minisztertanács letárgyalná, közlik a javaslatokat a nyilvánossággal, hogy le-hetőséget adjanak módosításokra és ja-vító indítványokra. A javaslat kimond-tja, hogy a szellemi, műszaki és kétkézi munka az alapja az olasz szociális köz-társaság minden megnyilvánulásának. Olaszország valamennyi dolgozóját a törvény értelmében a munka, a techni-ka és a művészetek általános országos hívatásrendi szervezete foglalja magá-ban, amelybe különbség nélkül leletar-tozik minden munkaadó és munkás. Ez a hívatásrendi szervezet lép a volt fa-siszta testületi rendszer már régebben felosztott testülete és szakszervezeti helyébe. Az állami és községi hivatalno-kokat és alkalmazottakat külön hívatá-srendi szervezetbe foglalják egybe.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Forgószél.
BELVÁROSI: Miből lesz a cserebogár.
CASINO: Bécsi vér.
KORONA: Félnapos boldogság.

Ujból sorozzák az 1909—1914. évi születésű alkalmatlanokat

Nagyvárad thj. város katonai ügyosztályo 10—1944. K. szám alatt a következő hirdményt adta ki: a toborzások idején alkalmatlannak osztályozott 1909—1914. évi születésű hadkötelesek sorozására vonatkozóan:

A m. kir. honvédelmi miniszter 1941—Eln. 10—1944. számú rendelete értelmében felhívom Nagyvárad város területén lakó mindazokat az 1909., 1910, 1911, 1912, 1913 és 1914. évi születésű hadköteleseket, akik az ugynevezett trianoni (anyaország) területén 1938. december hó 31-ig megtartott toborzásokon alkalmatlan osztályozást nyertek, vagy bármely más okból nem avattak fel és ennek következtében semmiféle katonai szolgálatot nem teljesítettek, hogy sorozásuk végéig 1944. május hó 15-én reggel 8 órakor a Márkovits laktanyában (Horthy Miklós-ut 26. sz.) pontosan jelenjenek meg.

A sorozáson való megjelenés elmulasztása az 1939. II. t. c. 177.§-ának (2) bek. értelmében 2 évig feljebb fogházbüntetést von maga után.

Nagyvárad, 1944. május 10. Polgármester megbízásából: Kolontáry tb. tanácsnok, kat. ügyoszt. vezető.

Hirdetmény

Nagyvárad thj. város polgármestere tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a lovásártérben levő marhalevelköltség f. évi május hó 10-én, 11-én és 12-én hivatalos órát nem tart az irodahelyiség tatarozása miatt.

Szombattól kezdve a rendez. hivatalos órák reggel 9—12-ig.

Nagyvárad, 1944. május 9.

Polgármester nevében:

Dr. Kazó Károly, t. h. tanácsnok.

Ma döntenek a volt zsidó üzemek vezetőinek ügyében

Nagyvárad. Kedden délután a városháza kistermében értekezletre ültek össze a nagyvárad-i összes pártok megbízottjai, hogy megvitassák az üzemek élére kinevezendő hatóság vezetői kérdését.

Az értekezleten dr. Gyapay László h. polgármester elnököl. Képviseletük magukat az iparhatóságok részéről dr. Kazó Károly ipariügyi tanácsos, dr. Laczka Sándor iparkamarai titkár, Tóth Barna iparfelügyelő, dr. Krüger Jenő kormányfőtanácsos, Szabó János képviselő, továbbá az összes szakcsoportok vezetői. Az értekezlet elsősorban azokat a hatósági vezetőket jelölte, kiknek szaktudása, rátermettsége és egyénisége erre a célra megfelel. A kijelölt üzemi hatósági vezetőket névsorát szerdán revízió alá veszik és csak azután fogják a nyilvánossággal közölni.

Az értekezleten egyébként úgy döntöttek, hogy a zsidó üzemek 95 százaléka továbbra is megmarad és valamennyi élére a termelés érdekében üzemi vezető

„Reggeltől estig és estétől reggelig kell dolgoznunk ma, hogy megálljuk helyiünket“**Vitéz Rátz Jenő miniszterelnökhelyettes beszéde a veszprémi főispán beiktatásán**

Veszprémből jelentik: (MTI) Veszprém vármegye új főispánjának, Buda Istvánnak beiktatásán megjelent és beszédet mondott vitéz Rátz Jenő miniszterelnökhelyettes is. Kijelentette egyebek között, hogy sokszor állott Magyarország óriási erőfeszítésekkel szemben, de olyan ellenfél még sohasem döntötte az ország kapuját, mint amilyen most áll a Kárpátok mögött. Ez az ellenfél minden, ami eddig kultúra és civilizáció volt. Le akar hengerelni és bele akarja fűrésztetni egy vörös tengerbe. A magyar kormány nevében rideg engedmességet és küzdő áldozatvállalást kér az ország minden lakosától. Ma fiaink kint állnak a Kárpátokon túl és védik az országot. Kötelességüket százszázaléki teljesíteni fogják. Nem vagyok azonban egészen megnyugodva — mondotta vitéz Rátz

Jenő — idehaza ugyanez történik-e? Az a szellem, amely ebben az országban dolgozott, elernyesztett mindenkit és eredménye az volt, hogy hiú ábránd érveket kergettek. A csendes szabotázások még ma is folynak. Reggeltől-estig és estétől-reggelig nem igen akar még senki ebben az országban, pedig csak úgy állhatjuk meg a helyiünket, ha minden erőnket összehozzuk, a közös cél irányában haladva, reggeltől-estig dolgozunk fejelemmel, engedelmességgel és rábizva magunkat azokra, akiket az Ur Isten az ország vezetésével megbízott. Egy sines közöttünk, akinek más kívánsága volna, mint az, hogy munkánk újabb megvalósítsuk az ezeréves nagy Szent István Birodalmat.

A miniszterelnök-helyettes beszédét nagy taps és eljenzés fogadta.

HIREK A TÖRVÉNYSZÉKEKRŐL**FORRÓ PARADICSOMBA ESETT A GYERMEK ÉS MEGHALT**

Nagyvárad, máj. 10. 1943. szeptemberében ifj. Gönczy Sándorné össi-telepi lakos paradicsomot főzött és a forró paradicsomot szobája padlójára tette. Id. Gönczy Sándorné is otthon tartózkodott és még sem vette oltalmába a szobában járkáló 16 hónapos kis unokáját, aki addig járt a forró fazék körül, míg nem megcsuszott és beleesett. Súlyos 1—3. fokú égési sebeket szenvedett, kórházba szállítása után egy nappal aztán meg is halt a szerencsétlen kisgyermek.

A kir. ügyészség vádat emelt a két asz-

szony ellen gondatlanságból okozott emberölés vétsége címén és a törvényszék ma tárgyalta az ügyet. A törvényszék elítélte a két gondatlan asszonyt 1—1 hónapi fogházra, de az enyhítő körülmények sokaságát figyelembe véve mindkettőjük büntetését próbaidőre felfüggesztette. Az ítélet jogerős.

KIBÉKÜLT A TÖRVÉNYSZÉK ELŐTT AZ EGYMÁSSAL SZEMBEFORDULT APA ÉS FIU

Nagyvárad, május 10. Mészáros Benjámin hegyközségi lakos nem jól élt feleségével és egy napon alaposan elverte. Másnap kisebbik fia, Zsigmond, a mézőn, munka közben kérdőre vonta apját, aki dühében a fiára rontott egy kenyérvágó késsel. A fiu már el nem menekülhetett, ezért a kezében levő kapával több ízben apjára sujtott. Az ütések nyoman az apjának eltört a karja és ki is ficamodott. Az ügyészség vádat emelt az apját bántalmazó fiu ellen súlyos testisértés vétsége címén. A nagyvárad-i törvényszék ma délelőtt volt az ügy tárgyalása. Beigazolást nyert azonban, hogy a fiu jogos önvédelemből tette amit tett, és a bíróság felmentette őt a vád és következményei alól.

A tárgyaláson jelent volt az apa és az anya is. Az apa azóta különült itt Nagyváradon családjától. Zárt tárgyalás után a fiu odament apjához, kezécsókolt és kibékültek.

ELNAPOLTÁK A KÖRÖSGYÉRESI VÉRES VEREKEDÉS ÜGYENEK FOTÁRGYALÁSÁT

Nagyvárad, május 10. Mult év novemberében a körösgyéresi kocsmában szóváltás keletkezett Giurea Sándor és Bonat János legények között egy leány miatt. A szóváltás hevében Bonat arcújátította Giureát, amelyet Giurea nem mert akkor visszafutni, hanem „fineminte“ alapon bosszút forralt Bonat ellen. Közben két hét telt el s egy este Bonat hazafele ment. Giurea észrevette, hogy feljűk

tart, beszaladt biztonsággal kedvéért az apjáért és ő maga bicskával, apja pedig karóval felfegyverkezve rárontottak Bonatra.

Bonat látva a veszélyt, szintén bicskát ragadott és védekezni kezdett. Giureának az apja hátulról a karóval fejbeverte Bonatot, aki elszedül és négykézlábra bukott. Ekkor rohant reá a fiatal Giurea és hátulról a bicskát olyan mélyen döfte bele, hogy az a mellkasig hatolt.

A törvényszék ma délelőtt tárgyalta az ügyet. A két Giureát súlyos testi sértés büntetéssel vádolta meg a kir. ügyészség. Mindketten úgy védekeztek, hogy Bonat kereste fel őket és reájuk támadt bicskával, ők pedig önvédelemből verték fejbe és szurták hátba. Bár a védekezés a tanúk kihallgatása után megdőlt, a bíróság mégis Jónak látta még újabb tanúk megidézését és kihallgatását, már csak azért is, mert a büntett erősen megközelíti a szándékos emberölés vétségét. A főtárgyalást ezért elnapolták és új határnapul június 9-ét tűzték ki.

FEJBERUGDOSTA AZ APOSAT EGY KISÜRÖGDI GAZDA

Nagyvárad, máj. 10. Pap Simon kisürögdi lakos részegen jött be a kocsából és apósa lakásához tért be. Apósa, aki — bevallása szerint — évek óta az istállóban hál, nem jó néven vette vejétől, hogy bakancsával rugdossa az istállóajtót. Miután — ugymond — az ajtó pénzébe került, a vejét meg ingyen kapta, úgy határozott, hogy kérdőre vonja Papot minősíthetetlen viselkedéséért. Am Papot sértette a kérdőre vonás és leteperre az öreget. Hiába szorította az öreg Sava Teodor a nyakát, Pap Simon csak győzedelmeskedett és bakancsával úgy fejberugdosta apósát, hogy az 20 napon túl gyógyuló sebeket szenvedett. A törvényszék bünyösnek mondotta ki Pap Simont és kéthónapi fogházra ítélte. Miután nem volt tettének elkövetésekor teljesen beszámítható, az ítélet végrehajtását háromévi próbaidőre felfüggesztette. Az ítélet jogerős.

Nagy eréllyel folyik a biharmegyei zsidó lakosság gyűjtőtáborba való költöztetése

Nagyvárad, május 10. A nagyvárad-i zsidóknak a gettóba való telepítésével egyidejűleg megkezdődött a vármegye községeinek teljes zsidótlantása is. Mintegy nyolcezer zsidó kitelepítéséről van szó, ami természetesen hosszabb időt fog igénybevenni, mint a városi zsidó lakosság tömörítése. A vármegye területén élő zsidókat az eddigi intézkedések szerint Nagyváradra költöztetik, ahol táborban helyezik el őket. A Köröskaszárnyában számukra berendezett táborba már igen sok zsidó érkezett a vármegye ama részeiből, ahol már folyamatban van a kitelepítés. Az átköltöztetésre jársonként történik intézkedés. Ezidőszent a központi, a szalárdi, a márgittai, az elesdi, az érmihályfalvai és a székelyudvarhelyi járások zsidó lakosságának átköltöztetését rendelték el. Arra vonatkozólag, hogy Nagyszalontán lesz-e gettó, illetve rendeznek-e be ott is gyűjtőtáborokat a vidéki zsidók számára, még nincs intézkedés.

A vidéki zsidók nagyvárad-i gyűjtőtáborában gondoskodás történt, hogy az oda telepítettek megkapják a törvényes rendelkezések által előírt járandóságukat: élelmiszert és tüzelőanyagot. A tábor egészségügyi ellátását maga a vármegyei tiszti főorvos irányítja és ellenőrzi.

Észak-Ukrajnában, két helyi betörés nyomán teret nyertek a magyar csapatok

Szebasztonol körzetében tovább tartanak a súlyos harcok

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Kárpátok előterében magyar csapatok hétfőn visszaverték helyi bolsevista támadásokat.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A második szebasztopoli elhárító esata súlypontja május 8-án a tengerparti arcvonal déli felére esett. A szovjet rohamcsapatokat vont össze, hogy az előző este kemény és igen változatos harcok után átengedett külső vonalánál a döntő áttörést kierőszakolja. A szovjet emberben és fegyverben állandóan hatalmas fölényben volt és rövid idővel a legsúlyosabb vérvesztéssel lövészkötelékeiket behajítják a német vonalak pusztító tüzebe. Itt rendkívül elkeseredett harcokra került sor. A szovjet csapatoknak a helyen sikerült az előző napon elért betöréseiket kiszélesíteni.

Észak-Ukrajnában magyar csapatok Kolomeától délnyugatra és nyugatra két helyi betörés nyomán teret nyertek a bolsevisták kemény ellenállásával szemben.

A véderőfőparancsnokság jelentése

Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nak. A véderő főparancsnokság közli: Szebasztonol körzetében tovább tartanak a súlyos harcok. Heves ellenséges légitámadások elhárítása közben csata- és vadászpilótáink 46, légvédelmi tüzérünk pedig 10 szovjet gépet lőtt le. Jassitól északra a bolsevisták gyengébb támadásai sikertelenek maradtak. Német és román repülő kötelékek Tiraszpoltól északra és a Szerettől keletre jó eredménnyel támadtak ellenséges kőszelvény állásokat.

A nettunói hídfőnél visszavertük az ellenség néhány helyi előretörését.

Egyik buvárnaszádunk Pahlmann sorhajóhadnagy parancsnoksága alatt a Földközi-tengeren a 12-ik ellenséges buvárnaszádot súlyosította el. Az északnorvégiai partok közelében elpusztítottunk egy ellenséges gyorsnaszádot.

A norvég partok mentén, a Keleti-tengeren és a La Manche-csatorna fölött hajókaravánjaik ellen támadó ellenséges repülőgépekből 13 gépet lőttünk le.

Északamerikai bombázók tegnap

újabb támadásokat intéztek a birodalom területe ellen. A birodalmi főváros és Braunschweig területére bombákat dobtak, amelyek épületkárokat és a lakosság körében veszteségeket okoztak. Légharcokban és a légvédelmi tüzérség tevékenysége következtében elpusztult 36 ellenséges repülőgép, köztük 64 darab négymotoros bombázó. A megszállott nyugati

területek fölött 14 ellenséges gépet lőttünk le. Mára virradó éjszaka az angol légielő bombákat dobott Osnabrückre.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az előindiai határvidékről jelentik, hogy japán csapatok szabad-hindu csapatokkal együtt május 7-én átlépték Burma és India határát és behatoltak a hindu anyaországba.

Bukarestet újabb terrortámadás érte

Brüsszélből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A hétfőn este Brüsszél ellen intézett angol-amerikai terrortámadásnak eddig száz halálos és 61 súlyosan sebesült áldozata van. 300 ház teljesen rombadélt.

Bukarestből jelentik: (MTI) Az Orient-rádió jelenti:

A román hadijelentés május 8-i hadműveletekről a következőket jelenti: A Krimi félszigeten az ellenség tovább folytatja heves támadásait a szebasztopoli hídfő ellen. Ezeket a támadásokat visszavertük. Angol-ame-

rikai repülők május 8-ára virradó éjjel ismét terrortámadásokat intéztek Bukarest ellen. Lakónegyedekben ismét károkat okoztak és a lakosság is veszteségei voltak. Annak ellenére, hogy a kórházakon a vöröskereszt-jelzés jól látható helyen volt feltüntetve, a nappali bombatámadások során a legtöbb kórházat telitalálat érte. Sok beteg meghalt és megsebesült. Május 7-én a román és német légvédelmi erők 14 ellenséges bombázó repülőgépet lőttek le.

Felügyeletet akarnak gyakorolni a szövetségesek Spanyolországgal kötött szerződés végrehajtása felett

Harriman és Stettinius Rooseveltnél

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a brit hírszolgálat jelenti Washingtonból, Harriman, az Egyesült Államok moszkvai nagykövete kedden a Fehér Házban meglátogatta Roosevelt elnököt, Stettinius szánter tanácskozt az elnökkel. Londoni és moszkvai tárgyalásairól hétfőn adott tájékoztatóját egészítette ki ezuttal.

Perpignanból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Perpignanban megjelenő egyik lap tudósítja a következő jelentést közli Lisszabonból.

A Spanyolországra gyakorolt angol-amerikai nyomást, hogy ezt az országot a Németországba irányuló Wolf-ram-szállítás csökkentésére bírja, a Daily Mail diplomáciai tudósítója a következő megfontolásokra készítette:

A szövetségesek szempontjából fon-

tos, hogy a megkötött szerződés végrehajtása felett gondoskodjanak. — Mindenekelőtt szükséges, hogy a portugál-spanyol és a francia-spanyol határon megakadályozzák a wolfram-csempészt. A portugál fővárosban felmerült bizonyos értesülések szerint az angol-amerikaiak Spanyolországgal való tárgyalásaik alkalmával nemcsak a wolfram-kivitel megszüntetés-

Dittmar altábornagy rádióelőadása a „kényszerű készenlétről“

Nyugalmat kíván az angolok 90 százaléka

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Dittmar altábornagy, a német birodalmi rádió ismert katonai hírmagyarázója, kedden este „kényszerű készenléte“ címmel mondotta el szokásos beszámolóját. Rámutatott arra, hogy az ellenség is az állandó készenléte kényszere alatt áll. Megállapította, hogy az ebből fakadó állandó növekvő feszültség következtében, az ellenség nem képes a jelenlegi állapotot kinyújtani a végletekig.

— Jól tesszük — fejezte be — ha a jelen helyzetből arra következtetünk, hogy az ellenünk szövetségeseink hatalmak pillanatnyilag háborus erőfeszítéseik időbeli összeegyeztetésén fáradoznak. Anélkül, hogy az összes harctéren egyidőben meginduló általános támadásból ellenségünk javára adódó lehetőségeket lebecsülnénk, vagy azokat túlértékelnénk, te-

sét kérték, hanem felügyelet ürügye alatt egy nagyon kiterjedt felülvizsgálati jogot is akartak a spanyol-francia határ különböző állapési helyei felett. A szövetségesek ugyátszik, azért nem állottak meg a wolfram-kivitel teljes beszüntetésére irányuló követeléseiknél, mivel a csökkentett kivitel feletti felügyelet egyidejűen alkalmat szolgáltatna nekik arra, hogy Frankó-ellenes érdeklődésük befolyásolhassák a spanyol politikát is.

Kedden iktatják be Rajnay Károly főispant

Nagyvárad, május 10. Rajnay Károly vármegyei és városi főispán ünnepélyes beiktatása kedden délelőtt lesz Jiszközgyűlések keretében. A vármegyei beiktató díszközgyűlést 11 órakor, a városi törvényhatóság díszközgyűlését pedig 12 órai kezdettel tartják meg.

Új képviselő a MEP-ben

Nyiregyházáról jelentik: (MTI) Thuránszky Pál országgyűlési képviselő, főispánjáná történt kinevezésével megüresedett a Magyar Élet Pártjának egyik mandátuma. Thuránszky-nak a képviselőházban utóda a MEP megyei listájának következő jelöltje vasmegyeri Megyery Pál m. kir. gazdasági főtanácsos lesz. Megyery Pált széleskörű munkássága érdemei elismerésül Vas megye község a közelmúltban választotta díszpolgárává.

Szőrmék, szőnyegek

szakszerűen kezelt

molykárélleni megóvása teljes értékű biztosítással

MUDURA

szűcsmesternél Szt. János-u. 1. Tel. 35-01
Telefonhívásra házhoz küldünk

Ma délután tárgyalja a minisztertanács a magyar film kérdéseit

Hozájárultak az illetékes Páger Antal
kormánybiztosához

Nagyvárad, május 10. A magyar kulturális kérdések egyik legégetőbbén sürgős és mégis — érthetetlenül — eddig legelhanyagotabb megoldása várható a ma délutáni minisztertanácstól. Előbb egyesek, aztán tízek és százak emeltek fel a közelmúltban szavaikat a filmgyártás menete ellen, de mindezek a kiáltások és vészjelek süket fülekre találtak éppen ott, ahol azok ültek, akiket gondolkodóba kellett volna ejtenie ezeknek a felszólalásoknak. Nem vették figyelembe, tudatosan nem tették ezt, mert akkor szakítani kellett volna egy olyan filmpolitikával és gyártási üzemmel, amely — ha igaz — anyagilag pár ezer pengős többletet jelentett nekik. Azaz aztán édeskeveset törődtek, hogy a film azt a némes kulturális hivatását betölti-e, amelyet kellene, vagy pedig erkölcs- és néprömbölő hatása van.

Mint értesülünk, a ma délutáni magyar minisztertanács már tárgyalja a film-probléma megoldására hozandó rendszabályokat. Az illetékesek már hozzájárultak Páger Antal filmkormánybiztos ki-nevezéséhez és a mai minisztertanács már főként csak az irányban hoz döntést, hogy meddig terjed a filmkormánybiztos hatásköre, valamint sürgős feladatait határozza meg. A legfőbb vezetés Páger Antal kormánybiztos kezében összpontosul majd.

Ugyancsak átszervezik a Hunnia vezetését is. A kereskedelmi ügyek vezetőjévé Nagy Sándort nevezik ki, műszaki igazgatóvá pedig Lohr Ferenc eddigi hangmérnököt.

Az új vezetők kinevezése után — mint

értesülünk — a Hunnia közgyűlést tart és azon meghatározzák a nemzeti filmgyártás menetét.

Ugyanitt kell megemlítenünk, hogy erélyes kézzel szüntetik meg a filmrö-

A légóltalmi kiürítési kormánybiztos felhívása a Budapestről kiköltözöttekhez és a vidéki lakossághoz

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A légóltalmi kiürítési kormánybiztos — hivatkozással arra, hogy további angol-szász légitámadások bármikor bekövetkezhetnek — figyelmezteti azokat, akik már vidéken vannak, semmiestre se jöjjenek vissza Budapestre. A kitelepítések a nemzet egyetemes érdekeit kívánják szolgálni. A felvevő területek lakossága hazafias célokat szolgál a hajléktalanok befogadásával. A vidékiek fo-

strómanok további működését. Előfordult ugyanis, hogy a jóhangzású magyar forgatókönyv írójának neve mögött a régi liberális világ egy-egy ismert zsidó színpadi írója húzódott meg és tette el a gázit. Sőt olyan esetről is tudnak, hogy a keresztény író megírta a forgatókönyvet, a kétes magyarságu filmgyártónak azonban nem tetszett, kiadta feljésre egy házi zsidóírónak és amikor bemutatták, a keresztény író nem ismert rá saját filmjére. Miután elsősorban ők, a filmstrómanok felelősek a magyar filmért megannyi jogos támadásért, ki-méletlenül kísérjük őket most kiskirályságukból.

gadják magyaros szeretettel a hajléktalanokat, a hajléktalanok pedig szállítsák le igényeiket, legyenek megértők az egyszerű falusi viszonyokkal szemben. A falusi lakosság veszen minél több zöldfűzeléket és egyéb konyhakerti növényeket, hogy a telepítettek élelmezésében fennakadás ne legyen. Ilyen körülmények között növények természetével igen szép bevételhez is jutnak.

Az Erdélyi Párt állásfoglalása a nemzeti egység megteremtése érdekében

A Budapesti Értesítő jelenti:

Az Erdélyi Párt folyó hó 8-án és 9-én Teleki Béla gróf elnöklésével értekezletet tartott, amelyen megdöbbenéssel vette tudomásul a hirt.

hogy az utóbbi hetekben megindult és a jobboldali pártok összefogásának megteremtésére irányuló tárgyalások eredménytelenül végződtek. Az Erdélyi Párt ezek után időszerűnek látja állást foglalni és hangsúlyozza, hogy a meghiusult tárgyalások ellenére is vannak alapvető kérdések, amelyekben minden nemzeti alapon álló magyar embernek egyet kell értenie.

Az egységet parancsolóan követeli az európai bolszevizmus elleni élethalál küzdelem és elengedhetlenül szükséges a béke a magyarok között, továbbá erős és szilárd kormány, amely a szélsőséges elemekkel szembeállva, megvalósítja a ma problémáit, a földbirtokmegosztást, a tökének a nemzeti célok szolgálatába állítását, az egészséges munkásszervezetet, a szociális közszellem kialakítását, a zsidóvagyonoknál a háborus károk helyrehozatalára állítását és a szociális kiegyenlítődést.

Személyi változás a Vitézi Széknél

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Úr mint a Vitézi Szék főkapitánya, vitéz Tiszabői-Hellebronth Antal ny. állományu altábornagy címzetes vezéredest, a vitézek főkapitányának helyettesi és az 5-ik számú vitézi törzsszéknek törzskapitányi tiszteége alól felmentette. Egyidejűen a honvédelmi miniszter előterjesztésére kimagaslóan eredményes és rendkívül értékes teljesítményéért különös dícséret elismerését újlólag kifejezte. Helyébe Igmándy-Hegyessy Géza ny. állományu altábornagyot, az Országos Vitézi Szék ügyvezető vitézi törzskapitányát, a Vitézi

Székben való helyettesítésével megbízta. A Vitézi Szék értekezletének határozata alapján előterjesztett három jelölt közül pedig az Országos Vitézi Szék tagjává, egyben az 5-ik számú vitézi törzsszék törzskapitányává vitéz Horváth József ny. állományu vezérőrnagyot nevezte ki.

Fontos rendeletek a hivatalos lapban

A hivatalos lap holnapi számában megjelenő kormányrendelet a faellátással kapcsolatos összes kérdéseket a földművelésügyi miniszter hatáskörébe utalja. A feladatok ellátására faforgalmi központot szerveznek.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki a kenderből készült nagynyomású tüzelő nyomótöltő előállításáról és forgalombahozataláról.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Hivatalos Lap szerdai száma közli a sajtóügyek kormánybiztosának intézkedését arról, hogy az eddigi rendelet értelmében bejelentendő könyvek milyen gyűjtőhelyen szolgáltatandók be. Vidéken körzeti kormánybiztosokat jelölnek a rendelet törvényhatóságokként külön-külön, számszerint 37-et. A beszolgáltatott könyvekért a nyersanyagbeszerző társaság az 1943. évi közellátási miniszteri rendelet intézkedése értelmében, 100 kilogrammonként 6 pengőt térít meg.

Közel egymillió pengő értékű zárolt szodagyártmánnal üzerkedtek a Salvay-cég vezetői

A Közellátási Hivatal ellenőrzési főosztálya a vegyi anyagok forgalmát már hosszabb ideje figyeli. A feketepiacon ugyanis igen nagy mennyiségben adtak el honvédelmi célra zárolt anyagokat. A figyelés során megállapították az ellenőrző deszkások, hogy az ammoniakszoda, valamint a marónátron és a szodabikarbóna a rögzített árnál jóval magasabb áron és nagyobb mennyiségben kerül a piacraon eladásra. A vizsgálat azt is megállapította, hogy az említett vegyszerek különböző kereskedőkön keresztül, mind a Salvay szodagyártmányok kft. cégtől származnak. A Salvay szodagyártmányok kft. cég ugyanis már körülbelül másfél éve 130 cégnek adott el zárolt szodagyártmányokat az Anyaghivatal fel-szabadító határozata nélkül. Körülbelül 900.000 pengő értékben. Az ellenőrzési főosztály a Salvay szodagyártmányok kft. cég igazgatóját, Szász Jánost és Troplovics Lászlónt a cég tisztviselőjét a honvédelmi törvénybe ütköző eselekmény miatt őrizetbe vette, az ügyészségen feljelentette s átkísértette őket az ügyészségre.

Szent László nyomda rt.

Szállágyi Dezső-u. 5.
Mindenféle nyomtatványokat izlésesen készít.

A faellátás ügyének egységes irányítására Faforgalmi Központot állítanak fel

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap mai számában megjelent a fatermelés és faellátás rendjének biztosítása érdekében kiadott kormányrendelet, továbbá az annak végrehajtásáról szóló földművelésügyi miniszteri rendelet, — amelynek értelmében a faellátással kapcsolatos összes kérdések a földművelésügyi miniszter hatáskörébe kerülnek.

Igy a földművelésügyi miniszter hatáskörébe fognak tartozni a faanyag- és faszén-szükségletek, a termelési és szállítási kötelezettségek és a munkabérek megállapítása, a készletek nyilvántartása, a behozatalra, illetőleg kivitelre szánt famennyiség megállapítása, a faanyag- és faszénkészletek szétosztásának irányítása, valamint forgalombahozatalának szabályozása, továbbá a szállítási igazolványokkal kapcsolatos rendelkezések.

A földművelésügyi miniszter a honvédelmi miniszterrel egyetértve intézkedik a munka- és fuvarerő biztosításáról, a kereskedelem- és közlekedési miniszterrel egyetértve a kereskedelmi forgalom részére jutó faanyagoknak és faszénnek a kereskedők közötti szétosztásáról, végül a közellátásügyi miniszterrel egyetértve a fuvardíjak megállapításáról és a termeléshez szükséges közszükségleti cikkek szétosztásáról. A rendeletek intézkednek

együttal a fatermelők, fakitermelővállalatok, fafeldolgozó üzemek, valamint a kereskedők kijelölési ügyében is.

A földművelésügyi miniszter e feladatok ellátására Faforgalmi Központot szervez, amelynek kiadásait az érdekeltekre kirovándó járulékból fogják fedezni. Ha az erdőbirtokos vagy fatermelő a vágás területét nem termelné ki, vagy a kitermelt faanyagot, faszénét, —cserzőkérget, gubacsot s fenyőgyantát az arra feljogosított vállalkozóknak nem adná el, illetve nem bocsátaná rendelkezésre, az esetben a földművelésügyi miniszter, illetve a Faforgalmi Központ fog intézkedni az említett termékek értékesítése iránt.

A rendeletek a kihirdetéssel egyidejűleg hatálybalépnek és büntető rendelkezéseket is tartalmaznak és azok megszegőivel vagy kijátszóival szemben nemcsak pénzbüntetést és elzárást lehet megállapítani, hanem azokra a faanyagokra, amelyekkel kapcsolatban a kihágást elkövették az elkobzást is el kell rnédelni.

A Faforgalmi Központ elnökévé a földművelésügyi miniszter vitéz Simonkay Gyula m. kir. gazdasági főtanácsost nevezte ki. A Központ egyelőre Budapestén, V. Kossuth Lajos-tér 11. szám alatt működik.

ORLEMANSZKI

Napok óta az újságok többször írnak a springfieldi katolikus papnak, Orlemanszki atyának moszkvai látogatásáról. Orlemanszki Amerikában többször heves támadásban részesítette Sikorsky utódját, Mikolajczykot, aki minden lehetőséget elkövetett, hogy Lengyelország érdekeit a Szovjettel szemben megvédje. A Szovjet megszimatozta, hogy félrevezető terveinek jó szolgálatot tehesz az önmagáról megelégedett katolikus pap. Már előbb is felhasználta egy ortodox papot erre a célra, Sergius pátriárka személyében. Azonban a világ tudta, hogy miről van szó. Hiába állít maga mellé a gyilkos reverendába bújtatott cinkosokat, ezáltal még nem változik meg a helyzet. Most ugyanezt akarta elérni Orlemanszki személyével is.

Sztalin magához hívatta a lengyel papot Moszkvába és Molotov jelenlétében kétórára is kihallgatáson fogadta. A nagy fogadás után már is lehullott a lepel. Mindjárt meglátáztott, miért volt szükség Orlemanszki atyára. A szovjet lapok hatalmas cikkeiben foglalkoztak a katolikus pap látogatásával, de még fontosabb volt, hogy a rádióban Orlemanszki felhívást intézett a lengyel néphez, amely alkalommal kifejtette, hogy a Szovjet nem ellensége a lengyel népnek, hanem barátja és a Szovjet nem is akar beleavatkozni a lengyel állam belügyeibe.

Az ember nem tudja, bosszankodik-e, vagy sajnálkozik ekkora hazugságon. Micsoda barátság az, amely mögött Katyn irtózatot vádja áll, micsoda barát az, aki lengyelek ezreit hurcolta el Szibériába. A lengyel nép még most is tömegesen menekül a Szovjet elől, mert nagyon szomorú tapasztalatai vannak a szovjet barátságról. A legnagyobb mértékben elítéljük Orlemanszki szereplését, aki nem szégyenli, hogy katolikus pap léteire népet ki akarja szolgáltatni a bolsevista hóhérok számára.

Az sem igaz, hogy a Szovjet nem avatkozik Lengyelország belügyeibe. Hát akkor miért kellett a londoni lengyel emigráns kormány mellé megazervezni a „lengyel nemzeti tanácsot” és miért akarta a Szovjet mindenáron a bolsevista vezetést ráerősíteni a lengyel népre? Csupa hazugság, csupa hazug propaganda az egész Orlemanszki ügy.

A lengyel katolikusok megtagadták minden közösséget a megtévedt pappal a Amerikában nagy tüntetést rendeztek szereplése ellen és tiltakoztak moszkvai útja miatt. Az Amerikában élő hatmillió lengyel katolikuság küldöttege erőlyesen tiltakozott Hull és a Kongresszus előtt Orlemanszki üzemeltetése miatt.

Az ügygel kapcsolatban már magyar részről is tiltakoztak a Szovjet aljas propagandája ellen. Közi Horváth József képviselő bátor hangon felemelte az avát a megtévedt szovjet propagandá ellen.

A katolikusok soha nem alkudhatnak meg a kommunizmussal. Orlemanszki soha nem tudja menteni eljárását, mert mindig a hivatalos katolikus egyház legteljesebb elítélő rendelkezésével találja magát szemben. A magyarországi

bolsevizmus idejéből is emlékszünk egy-két — de igazán csak egy-két — megtévedt reverendás személyiségre, akik a bolsevista elvek szószólói voltak. De ezek az egyház részéről megfelelő büntetésben is részesültek. Az egyház soha nem alkudott meg a bolsevizmussal. Kérdés, miféle pap a sokat emlegetett Orlemanszki? Mi látatlanban is megállapítjuk róla, hogy nem tartozik azok közé a papok közé, akik feddhetetlen, krisztusi papi életet élnek. Nem dohogtatja egyházi érzés sem a szívét, nagyon laza szájak fűzhetik az egyházhöz, hiszen azokkal keresett kapcsolatot, akik nemtrónra a pápát hevesen támadták és az emberiség ellenségének mondták. Orlemanszkinak semmi köze nem lehet a katolikusághoz és nincs joga a katolikus lengyelek nevében beszélni, amint ezt meg is állapították maguk a lengyelek Orlemanszki áruló szerepléséről.

(V. J.)

Dr. Gyapay László helyettespolgármester új beosztást léptetett életbe a városnál

A város közigazgatásának zavartalan biztosítása érdekében dr. Gyapay László h. polgármester 1944. évi május hó 10-től kezdődően új ügybeosztást léptetett életbe.

I. Elnöki ügyosztály:

Szervezési, személyi és lakásügyek. Biztonságok megalkotása és összehívása. Segédhivatal feletti felügyelet. Másodfokú közigazgatási ügyek elbírálása.

Ügyosztályvezető: dr. Borbély Dezső főjegyző.

Beosztott előadók: dr. Csapó Ferenc II. o. aljegyző, Monoky Árpád I. o. fogalmazó tb. aljegyző, polgármesteri titkári teendőkre: dr. Matolay Olivér I. o. fogalmazó.

Anyakönyvi hivatal vezetője: dr. Papp Tibor I. o. fogalmazó, tb. aljegyző.

II. Pénz- és adóügyi osztály:

Pénz- és adóügyek, valamint a főpénztár és adópénztárak feletti felügyelet.

Ügyosztályvezető: dr. Dalló Gyula tanácsnok.

Beosztott előadó: Szorán Gusztáv I. o.

fogalmazó, tb. aljegyző.

III. Városgazdasági ügyosztály:

A városgazdasági ügyek általában. Hégykőszög ügyei. Közvägöhid, tüzoltóság.

Ügyosztályvezető: Klémens Rézso tanácsnok.

Beosztott előadók: dr. Imrik László I. o. aljegyző és dr. Kóvári József I. o. fogalmazó, tb. aljegyző.

IV. Közjogi és katonai ügyosztály:

Allampolgársági, illetőségi, névváltoztatási, népszámlálási ügyek, országgyűlési és törvényhatósági választások előkészítése, sajtó- és egyesületi ügyek, anyakönyvi ügyek.

Az összes katonai vonatkozású ügyek, hadirokkantak, hadiövezetek és hadiárva ügyei.

Ügyosztályvezető: Rozsly István tanácsnok.

Beosztott előadó: katonai ügyekben dr. Kazik István I. o. aljegyző, közjogi ügyekben dr. Csernák László I. o. fogalmazó.

V. Közművelődési és kulturális ügyosztály:

Vallási, egyházi, közköztartási, közművelődési ügyek, tudomány, irodalom, alapítványok, ösztöndíjak stb.

Ügyosztályvezető: Fluck Ferenc tanácsnok.

Beosztott előadó: dr. Rozsly Zoltán fogalmazó.

VI. Szociálpolitikai, ügyosztály:

Szociálpolitikai, hadisegélyügyek. Közegészségügy. Szabadfürdő, stb.

Ügyosztályvezető: dr. Ebergényi Gyula I. o. aljegyző, tb. tanácsnok.

Beosztott előadó: dr. Tóth Kálmán I. o. fogalmazó.

VII. Közigazgatási ügyosztály:

I. fokú általános rendészeti ügyek, I. fokú közigazgatási ügyek. Ipari ügyek, stb.

Ügyosztályvezető: dr. Kazó Károly tb. tanácsnok.

Beosztott előadók: dr. Chikán László II. o. aljegyző, Balogh Mihály I. o. fogalmazó tb. aljegyző, Csery Alajos I. o. fogalmazó, tb. aljegyző.

VIII. Közéllátási ügyosztály:

Az összes közéllátásra vonatkozó ügyek.

Ügyosztályvezető: dr. Dóbai István II. o. aljegyző.

Beosztott előadó: dr. Pérecseny Gyula árvaszéki jegyző.

AZ ELSŐ MISE.

A katolikus Délmetérszágban a szokás az, hogy az újonnan felszentelt pap szülőföldjén mondja el első miséjét. Az alpesti falvakban erre a vallásos ünnepegre az egész környék lakossága összegyűl. A község ezt olyan különleges örömmünneppnek tekintti, amelyen az isteni kegyelem inkább elérhető, mint az év bármely más ünnepnapján. Egy ilyen első mise, „Prímiz” — ahogy Délmetérszágban ezt az ünnepeget nevezik — lefolyásáról közöl érdekes képtudósítást a

SIGNAL

legújabb száma. Ára 70 fillér. Kapható minden folyóiratárúsnál. Előfizetéseket felvesz az „Ibusz”. Budapest V., Akadémia-utca 10. szám.

IX. Városrendezési ügyosztály:

Műszaki vonatkozású ügyek. Városrendezési ügyek általában. Kertészet, sétányok, köztemetők. Közlekedés. Légoltalmi ügyek.

Az ügyosztály vezetője és előadó: Hergh Viktor műszaki tanácsos.

Az ügyosztály vezetőjének helyettese és előadó: Toóth Sándor műszaki tanácsos.

Légoltalmi előadó: Reháik Tamás tüzoltóparancsnok.

Közigazgatási előadó: Kolontáry János I. o. aljegyző, tb. tanácsnok.

Az ügyosztályok vezetői körében beállított változásnak már is jelei mutatkoznak a városházán. Dr. Dalló Gyula hivatalát a helyettespolgármester földszinten lévő hivatalába helyezte át. Az elköltöztetés szerdán délben kezdetét vette.

Dr. Gyapay h. polgármester hivatalát ideiglenesen a városi főispán hivatalába helyezte át.

Itt említjük meg, hogy a városháza valamennyi hivatalában olyan nagy a munkatorlás, hogy a tisztviselők csak a legnagyobb erőfeszítéssel képesek ellátni teendőjüket.

Debrecenben is kijelölték a gettót

A debreceni gettó területét szintén kijelölték az ottani illetékes bizottság. A gettóterület két zárt tömbből áll. A gettóba került két közlekedési vonal: a Hatvan és a Széchenyi utca kapuit a hatóságok bezárták, úgy hogy azokon át zsidók nem közlekedhetnek. A gettó kijelölését már tudomására hozták a debreceni zsidóságnak. Az eddigi megállapítás szerint mintegy 9000 debreceni zsidó kerül gettóba. Az átköltöztetést május 15-ig kell fejezni. A zsidóknak személyenként egy fekvőhelyet két hétre szolgáló élelmet és a törvényes rendelkezésnek megfelelően 3000 pengő értéket szabad magukkal vinniük. A gettórendelettel kapcsolatban természetesen megkezdődött a keresztény lakosság átköltöztetése és a zsidó lakások igénybevétele.

Az állástalan volt zsidó üzemi alkalmazottak felmondási és szabadságpénzt is igényelhetnek

Nagyvárad. Mint ismeretes, a polgármester felhívta a volt zsidó üzemek és műhelyek alkalmazottait arra, hogy az üzemekkel szemben fennálló követeléseiket a Nemzeti Munkaközpont vezetőségéhez jelentésék be, ahol intézkedés történik, hogy járandóságukat megkapják. A felhívást követő napon a Nemzeti Munkaközpontban nagyarányú és lendületes munka indult meg a követelések összeírásával kapcsolatban. Kedden estig harminc zsidó üzem 262 alkalmazottja jelentett be követelést összesen 20.370 pengő értékben.

A követeléseket a NMK felterjesztette az elsőfokú Iparhatósághoz, ahol utasították a városi főpénztárt, hogy az elmaradt munkabéreket azonnal fizessék be. Értésülésünk szerint a kifizetések meg is történtek.

A követelések bejelentésével kapcsolatban illetékes helyen akövetkező megjegyzést fűzik az ügylő: Azok

a volt zsidó üzemek alkalmazottai, akik e héten — tehát május 7—13-ig — bejelentik követelésüket, még erre a hétre is igényt tarthatnak fizetésükre. Mindazok, akik nem tudnak elhelyezkedni, egy később kiadandó rendelkezés szerint követeléseiket olyan formában is bejelenthetik, hogy törvény szerint megállapított felmondást valamint a nyári szabadságot kitevő összegeket is igényelhetik.

A munkanélküliek jelentkezése is állandóan tart. Kedden estig 58 zsidó üzem beszüntetése következtében munkanélküli maradt egyéni tartanak nyilván.

Itt említjük meg, hogy a Nemzeti Munkaközpont titkári hivatala minden hét szerda estig 7 órakor tartja hivatalos óráját. Mindazok, akik munkanélküliek, vagy egyéb panaszuk van, ebben az időpontban jelentkezzenek.

Ujabb hivatalos magyarázat a légoltalmi riasztó ügyeletési szolgálatról

Már zavaró repülés esetén is működésbe lép a légvédelmi tűzéség

(A múlt szombati számunkban már közöltünk egy hivatalos magyarázatot a riasztó szolgálatról. Most ismét adott ki a honvédelmi minisztérium légoltalmi csoportfőnöksége egy magyarázatot, mely új szempontokat is tartalmaz, ezért ezt is teljes egészében közöljük. Szerk.)

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A honvédelmi minisztérium légoltalmi csoportfőnöksége közli:

A közönség részéről beérkezett számos bejelentés alapján megállapítható, hogy a riasztó ügyeletési szolgálat megszervezése egyes helyeken túlbuzgóságból és túlzott óvatosságból helytelenül történt, aminek következtében egyes lakók felesleges zaklatásnak vannak kitéve. Hogy a szolgálat helyes mederbe terelődjék, a honvédelmi minisztérium légoltalmi csoportfőnöksége erre vonatkozólag az érvényben lévő rendelkezés az alábbi magyarázatot fűzi, melynek betartása a házioroszlók parancsnokai részére kötelezők.

A riasztó ügyeletési szolgálat az érvényben lévő rendelkezések szerint légvédelmi készültség esetén kötelező. A legutóbbi másfél év folyamán azonban el kellett tekinteni tőle, mert ez idő alatt az országot ellenséges légi támadás nem érte. A folyó évi április 3-án bekövetkezett és azóta gyakran ismétlődő támadások szükségessé tették annak biztosítását, hogy a riasztó jelzés felhangzásáról mindenki gyorsan és biztosan értesüljön. Ez a szóban forgó ügyeletési szolgálat tartásának főcélja.

Jelző szolgálatunkat folyó évi március hó végén bevezetett az az újítás, hogy a műsorszóró rádió az egyes riasztó körzetekre nézve a légi veszélyeztettség különböző fokozatait közli, mely közlés tulajdonképpen csak a hatósági légoltalmi részére szól, a rádióhallgató nagyközönség részéről is kiérthető. Ennek következménye az lett, hogy a közönség nagy része a rádiót éjjel-nappal állandóan hallgatja, hogy előkészülettel járjon a rádiójel elhangzása előtt megtehesse. A riasztó ügyeletési szolgálat ezen is segíteni akart azáltal, hogy lehetővé tette, hogy minden házban, ahol több rádió van, csak egy személy figyelje és a jelzéseket azután az érdeklődők részére továbbítsa. Ebből a lehetőségéből származott aztán az a túlzás, hogy egyes házakban már a légi veszély vagy zavaró repülés bemondása esetén is minden lakásba becsengetnek és ezáltal sok helyen az éjszakai nyugalom megzavarják.

Vannak egyének, akik részére sokkal fontosabb, hogy éjszakai nyugalmuk meglegyen, semmint hogy a légi tevékenység minden közlését nyugalmuk rovására is tudomásul vegyék. Ezek nagyon helyesen azon az állásponton vannak, hogy a veszélyt a szirocjel felhangzása amúgy is jelezni fogja, amikor valószínűség szerint lesz annyi idejük, hogy felöltözzenek és az óvóhelyre vonuljanak. Ez azonban idegrendszeri kérdés. Más egyének érzékenyebbek a légi veszélyeztetéssel szemben; nyugodtabbak, ha már az előjelzésekről is értesülnek és csak abban az esetben fekszenek le, ha tudják, hogy a veszély közeledésekor felkeltik őket. Ez a riasztóügyelet kötelessége tehát azonban csak akkor van joga felkelteni őket, ha ezt kifejezetten kéri.

A riasztó ügyelet kötelessége tehát

riadó esetén a házat riasztani, légi veszély vagy zavaró repülés esetén azonban csak azokat szabad erről értesíteni, akik ezt kifejezetten kéri.

A riasztó ügyeletési szolgálatát bárhol elláthatja, ahonnan a hatósági szirocjelzését hallja s ahonnan félpercen belül riaszthatja a házat. Tehát felesleges túlzás ezt a szolgálatot a kapualjban tartani, sőt tilos is, ha erre más lehetőség is van. A rádió hallgatása biztonsági többlet azok részére, akiknek megvan erre a lehetőségük. Ahol ez nincs meg, ott rádió nélkül tartják a szolgálatot, mint ahogy akkor tartották, amikor a rádió még nem mondta be a most szokásos figyelmeztetéseket.

Riasztó ügyeletési szolgálatot nem kell tartani abban a községben, nyaralóhelyen vagy elszigetelt településen, amelyben

Mit jelent a „légiveszély“, a „zavaró repülés“ és a „légoltalom vigyázz“

A honvédelmi minisztérium légoltalmi csoportfőnökségének legutóbbi rádióközleménye ismét idősebb légvédelmi kérdésekre adott választ.

A többi között megemlítette, hogy vannak, akik nem ismerik pontosan a rádióriasztás jelzéseinek fogalmát.

Voltak, — hangzott a közlemény — akik multheti magyarító közleményünket úgy értelmezték, hogy a zavaró repülés fogalma kisebb, súlyra nézve kevesebb, mint a légi veszély. Ezzel szemben tudnunk kell, hogy a zavaró repülés hasonló helyzet, mint a légi riadó. Ez volt tapasztalható Budapesten 5-én, pénteken este, amikor bár csak zavaró repülést jeleztek, a légvédelmi tűzéség

nincs hatósági légoltalmi szolgálat, ahol tehát nincs riasztójel sem, amelytől az ügyelet átvegye a jelzést. Ez olyan helyeken van, amelyek veszélyeztetettsége csekély, úgy hogy a bombadobásnak csak kis valószínűsége van. Ilyen helyen a házak, melyek közös szolgálatot tartanának, távol vannak egymástól, a közlekedés éjjel rossz időben nehéz, a sötétben félők részére lehetetlen, hogy mindenkit értesítsenek. De felesleges is. — Amennyiben ilyen helyen rendeltek volna el szolgálatot, ezt azonnal be kell szüntetni.

A riasztó ügyeletési szolgálatot egymáson akarunk segíteni, de nem célunk, hogy a segítség helyett a nyugtalanságot és idegességet fokozzuk és egymást feleslegesen zaklassuk. A házioroszlók parancsnokoknak mindig ezt az irányelvet kell szemük előtt tartaniuk és minden rendelkezés végrehajtásánál a helyi viszonyokat figyelembe véve, rugalmasan ezt kell követniük. Amennyiben a szolgálat kezelése tekintetében igazságtalanság, baszkodás vagy visszaélés mutatkozik és ezt a házioroszlók parancsnoka nem szünteti meg, az érdekeltek azonnal jelentsék a háztömbparancsnoknak vagy alkörzetvezetőknél, tehát a következő magasabb önvédelmi előjárónak.

még működésbe lépett. Zavaró repülés a légvédelmi riadó között a különbség csak az ellenséges gépek számában van. Ha zavaró repülést jeleznek, az azt jelenti, hogy csak néhány, egy-két ellenséges repülőgépet közelített meg annak a riasztókörzetnek területét és oda behatolni készül, vagy már be is hatolt. Riadó esetén végeredményben ugyanez a helyzet, de akkor már több ellenséges gép, valószínű támadó szándékkal közelíti meg riasztókörzetünket. Így hát nem szabad lebecsülnünk a zavaró repülés állapotát, viszont túlrétekelünk sem szabad, hiszen a néhány zavaró repülőgépre is megnyithatja a légvédelmi tűzéség a tüzet.

Mikor menjünk az óvóhelyre

Légi veszély az elmondottak szerint kevesebb, mint akár a zavaró repülés, akár a „légoltalom vigyázz“ szavakkal elrendelt riadó. Légi veszély megelőzi mind a zavaró repülést, mind a riasztást. Légi veszély csak annyit jelent, hogy az ellenséges gépek irányra riasztókörzetünk területe, de azt még nem érték el. Ha ezek a gépek azután közelebb jutottak, akkor vagy zavaró repülést, vagy pedig légvédelmi riadót rendelnek el.

Az elmondottakból következik az is, hogy mit kell tennünk, ha légi veszély vagy zavaró repülés, illetőleg légvédelmi riadó forog fenn. Ott, ahol van rádió légi veszély jelzése esetén fel lehet készülni az esetleges bekövetkező zavaró repülésre, vagy riasztásra, vagyis az óvóhelyre való levonulásra. Nem biztos azonban, hogy a légi veszély jelzése után ez feltétlenül bekövetkezik, mert az ellenséges gépek útközben elkanyarodhatnak és így riasztókörzetünk veszélyeztettsége megszűnt. Zavarórepülés azt jelenti, hogy az egy-két ellenséges gép most már rövidesen ideér. Ezért ajánlatos zavaró repülés esetén levonulni az óvóhelyre, bár ez nem kötelező, hanem csak tanácsos. Riadó esetén azonban már nemesak ajánlatos az óvóhelyre való levonulás, hanem kötelező. Mindenki jól felfogott érdeke, hogy az óvóhelyen keressen menedéket, mert a nagyszámú ellenséges gép valószínűleg nem

csak zavart akar kelteni, hanem támadó szándéka van.

Ezzel szemben légiveszély esetén, mint tudjuk, tilos az óvóhelyet elfoglalni. Lehetséges ugyanis, hogy a légiveszélyt nem követi zavaró repülés, sem riadó, vagy pedig csak hosszabb idő múlva következik be, így addig feleslegesen elhasználjuk az óvóhely levegőkészletét. Ha azután riadókor lent vagyunk az óvóhelyen, akkor addig ott kell tartózkodnunk, míg a riadó szirocjellel vagy más eszközzel fel nem oldják. Ha az óvóhelyen lévő rádióban felhangzik ugyan riasztókörzetünkre a légoltalom pihenj, ez nem nekünk szól, hanem csak a légoltalmi szerveknek. Az viszont a legteljesebb mértékben elítélendő, hogy mindaddig ott tartja a parancsnok az óvóhelyen a lakókat, míg a rádió műsoradását újból meg nem kezd. Amint a rádió műsoradásának beszüntetése még nem jelent riadót és attól még igen messze van, ugyanúgy a szirocjel hangja még pedig kétszer fél percig tartó egyenletes magasságú hűgása jelzi a riadó végét és nem a rádió műsoradásának megkezdése. Nem szabad ilyen lehetetlen túlzásokba esnünk, mert ezzel elvonjuk embertársainkat az éjszakai pihenéstől.

Többen kérdezték, hogyan történik a tűz oltása? Sajnos tapasztalunk kellett, hogy az ellenség mind több és több gyújtóhasábot, gyújtóbombát dob

Tudnunk kell, hogy a tüzlésünk csak akkor lehet eredményes, ha idejében szembeszállunk a keletkező, így még kis tüzekkel. Nem szabad a riadó végét megvárni, hanem a riasztás ideje alatt is, ahogy lehet, kutasuk végig a padlást, vizsgáljuk át a lakásokat, a házat, házesoportot. Különösen figyeljünk arra, hogy nincs-e valahol rejtett, parázoló tüzfészek, ami később nagyobb tüzek szülője lehet. Ez az azonnali beavatkozás azonban nem jelenti azt, hogy riadó s így támadás alatt öröklet kell akár a kapu alá, akár az udvarra, még kevésbé a padlásra álltanunk. Nem szabad feleslegesen emberkeztetést veszélynek kitennünk. Riadó alatt mindenkinek az óvóhelyen van a helye s innen kell azután a tűz felkutatására indulni. Természetesen ne csak egy ember menjen körülnézni, hanem mindig legalább kettő és vigyék magukkal a tüzlőtűzcsőket, mert ha tüzet észlelnek, akkor idővesztéses lenne az eszközökért visszamenni az óvóhelyre.

Lan adatlannul

Kitart olvasótáborunk áldozatkészége. Átérzik a Magyar Lapok olvasói, hogy ma nem szavakkal, hanem tettekkel kell kilépni az összetartás, a hazaszeretet megmunkálására. A nagyobb adományok mellé sorakoznak a kisebbek, de hatalmas kövekből és apró kavicsokból egyformán felépül a testvéri szeretet dómja.

Tegnapi számunkban technikai hiba folytán a Dreher-Haggenmacher Nagyvárad Sörgyár régebbi adományának említésénél hiba eszött be, mert nem negyszáz, hanem 4000 pengőt adományozott a tegnapi adományon kívül. A tegnapi adomány összegében pedig a munkások gyűjtése nem 353.50, hanem P. 253.50 volt. Ma ismét egy nagyobb adomány érkezett szerkesztőségünkbe, a MELOCCO Művek adománya. A mai napon következőképpen alakul nyugtázásunk:

Előző napokról	P 20.916.68
A Melocco Művek gyűjtése a Nagyvárad Melocco Művek R. T. 1000. Tisztviselői: Kádár Géza ig. 100, Gallov Rezsőné 75, Huv Jolán 50, Lőrinczy Margit 30, Eltes Dénesné 30, Bordás Joachim 30; a Melocco Művek munkásai 257 pengő, összesen	1572.—
Nagyvárad 2. számú postahivatal tisztviselői Erdélyi Klárika elhalálása alkalmával koszorúmegváltás című	50.—
Acz Tibor klisé- és fémaró-üzemtulajdonos	30.—
Dr. Gagy József	100.—
Összesen: P 22.668.68	

Haszonbérleti pályázatot hirdet a város két szőlő-területre

Értesítom az érdekelteket, hogy a dr. Farkas Adorján és társai tulajdonát képező 94 holdas, valamint a Heller Izrael és társai tulajdonát képező 23 holdas szőlőterület az Országos Földhivatalintézet által a folyó évre azonnali hatállyal bérbeadjuk.

A haszonbérletre vonatkozó ajánlatokat f. hó 12-ig déli 12 óráig kell írásban a gazdasági ügyosztályon (városháza, II. em. 26.) beadni, a haszonbér összegét kat. holdakra vonatkoztatva bűzában kell ajánlani.

A határidőn túl érkező ajánlatokat figyelembe nem vesszük. A bérbeadásról a következő héten történik döntés. Nagyvárad, 1944. május 10. Klemens Rezső s. k. gazdasági tanácsnok

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kézfiratokat nem adunk vissza.

Megkezdte működését az új főispán

Nagyvárad, május 10. Gyapay László helyettes polgármester ma reggel ideiglenesen a városi főispáni hivatalba költöztette át hivatali helyiségeit. A főispán a vármegyei főispáni hivatalban dolgozik, ma délelőtt megkezdte a felek fogadását.

WITZ BELA AZ ESZTERGOMI KAPTALAN MESTERKANONOKJA. A Magyar Kurir jelenti: Serédi Jusztinián bibornok, Magyarország hercegprímása Witz Béla budapesti általános érseki helytartót esztergomi főszékesegyházi káptalan mesterkanonokjává nevezte ki.

A SZTÓJAY-KORMÁNY RENDELKEZÉSÉRE BOCSÁTOTTA MAGÁT MORVAY ZSIGMOND, STOCKHOLMI SAJTÓATTASÉ. Stockholm. (MTI.) A svéd lapok közlik Morvay Zsigmond, magyar sajtóattasé nyilatkozatát, amely szerint — bár előbb szolidaritásnak jelentette ki magát Ullein-Roviczky Antallal — azóta értesült róla, hogy az új kormány kinevezése a magyar alkotmánnyal összhangban történik és ezért az új kormány rendelkezésére bocsátja magát.

Magyar-francia zenei ünnepség Párizsban. Párizsból jelentik: (MTI) Május hó 12-étől június 8-ig nagyszabású magyar-francia zenei ünnepség lesz, amely kivételes művészi eseménynek ígérkezik, mert a világ egyik legerősebb leadója hat nagy hangversenyt sugároz szét mintegy 18.000 hallgató előtt és teljes hónapig fogja a francia nemzeti rádió ismertetni a magyar művészetet a francia és a nemzetközi közönségnek olyan műsorral, amely a magyar zene 150 éves múltját bizonyítja.

VITÉZ TÓTH GYULA RENDŐRFŐTANÁCSOS A KOLOZSVÁRI RENDŐRKAPITÁNYSÁG ÚJ VEZETŐJE. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári rendőrség vezetője, Hollósy-Kuthy Lajos rendőrfőkapitányhelyettes eltávozik. Kolozsvárról a Budapestben a vidéki rendőrfőkapitányságnál kap új szolgálati beosztást. Utóda dr. vitéz Tóth Gyula rendőrfőtanácsos lesz, akit a belügyminiszter már meg is bízott a kolozsvári rendőrkapitányság vezetésével és egyben a kolozsvári körzet szemléelőjévé is kinevezte. Dr. vitéz Tóth Gyula rendőrfőtanácsos legutóbb a debreceni rendőrkapitányságnak volt a vezetője.

A FINN BÉKEKÉRDÉS VÉGLEGESEN LEKERÜLT A NAPIRENDRŐL. Helsinkiből jelentik: (Magyar TI) Helsinkiben úgy tudják, hogy az idegháború jelenlegi időszakában a külföldi rádió és sajtójelentésekben igyekeznek bevonni Finnországot a nemzetközi bonyodalmakba. Finn illetékes helyen továbbra is arra az álláspontra helyezkednek, hogy a legutóbbi finn hivatalos nyilatkozattal a békekérdés véglegesen lekerült a napirendről.

TEPLOMI ÜNNEP SELYMES-ILOSVÁN. Megemlékezve a templomvédőszentjéről, a község, valamint a szomszéd helyiségek ajtatos hívei, Szent József oltalmában ajánlottan kiengesztelő és hálaadó istentiszteleten vettek részt. A szentmisét és szentbeszédet Czibalmos Lajos kárászterki plébános, a gyónatást dr. Udvarhelyi Béla szilágyosmlyói segédlelkész és Bernácsik József helybeli plébános végezték.

Gyilkosság a kiszombori fűzesben. Makóról jelentik: Kegyetlen gyilkosság történt a Makóval szemközti levő, kiszombori marosparti fűzesben. Az 51 éves Pálfi István kiszombori lakost a fűzesben teljesen szétvert fejével és összetört bordákkal találták meg. A csendőri nyomozás hamarosan eredménnyel járt: letartóztatták Dinnyés László kiszombori napszámot, aki Pálfi István sógorodjével élt vadházasságban és családi ügyek miatt a két férfi állandóan veszekedett. Kölcsönösen megígérték egymásnak, hogy leszámolnak. Dinnyés a csendőrségen beismerte a gyilkosságot. Bekísérték a szegedi ügyészségi fogházba.

VITÉZ RÁTZ JENŐNEK AJÁNLJÁK FEL A TOKAJ—HEGYALJAI VÁLASZTÓKERÜLET MANDÁTUMÁT. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A tokaj-hegyaljai választókerület választmánya egyhangulag elhatározta, hogy a kerület mandátumát vitéz Rátz Jenő miniszterelnökhelyettesnek ajánlja fel.

A MINORITÁK ÚJ TARTOMÁNYFŐNÖKE. A napokban érkezett meg Romániából a minoriták generálisának értesítése, hogy a Szerzetesek Kongregációjától nyert dekretum felhatalmazása alapján a római rendi nagytanács megválasztotta P. Ladányi László eddigi egri házfőnök személyében a magyar rendtartomány új főnökét.

Letartóztatták Roosevelt megfenyegetőjét. Stockholmból jelentik: (MTI) A brit hírszolgálat jelenti Philadelphiából, hogy az állami titkos rendőrség kedden letartóztattott egy embert, aki életveszélyesen megfenyegette Rooseveltnél. A letartóztatóról kiderül, hogy Waroid Massonnal hívják és korábbi foglalkozása magánymozgó, valamint vasuti alkalmazott volt.

Finn gyermekek újabb csoportja utazik Svédországba. Helsinkiből jelentik: (MTI) A finn gyermekek nagy csoportját küldik Svédországba üdülésre. Jelenleg 28 ezer finn gyermek tartózkodik Svédországban.

IPAROSHIREK. Felhívjuk a szobafestő és mázoló szakosztály összes tagjait f. hó 12-én, péntek délután 2-6 óráig fogjuk az enyvet és káliszappant tagjaink részére kiosztani. Felkérjük tagjainkat, hogy a fentjelzett időben az anyagok átvételéért feltétlen megjelenjenek a szíveskedjenek. (Mezey Mihály utca 4. szám alatt) a szakosztály helyiségében. Elnökség.

A VOLT SZOCIÁLDEMOKRATA MUNKÁSVEZÉR. Peyer Károly, mint kiderült, titokban szép vagyont szerzett, Erdővároson nyaralója. Rákospalotán szép családi háza, Pesten kétemeletes luxusbérlőháza, az Andrásey-ut meg-hosezabbitsában és a Mátyás hegyi úton nemrég vásárolt házhelyei voltak.

NÉGYEZEREDES SIROKRA BUKKANTAK ZENTA HATARABAN. Szabadkáról jelentik: Zenta határában a bátkai városrészen mezőgazdasági munkások között emberi csontvázakat, ép vázakat és egyéb régiségeket találtak. A megyei régiségkutató intézet ásatásokat kezdett a környéken. Megállapították, hogy őskori temető maradványai kerültek felszínre. Az eddigi adatok szerint a sírok legalább 4000 évesek.

ÁLTALÁNOS SZTRÁJKRA IZGAT A TÖRVÉNYELLENESEN MŰKÖDŐ KOMMUNISTA PÁRT. Lisszabonból jelentik (MTI) Az Interinf jelenti: A portugál törvényellenes kommunista-párt szombaton este általános sztrájkra hívta fel a munkásokat. A portugál rendőrség idejében értesült a tervről és azt megghusította. Az akció teljes hajótörést szenvedett.

A nagyváradi csendőr tanzászlóalj parancsnokának felhívása a város közönségéhez

Vitéz Péterffy Jenő alezredes, a csendőr tanzászlóalj parancsnoka, akit a zsidók gettóba helyezésevel kapcsolatos összes intézkedések irányításával és végrehajtásával bíztak meg, a mai napon átvette a gettó és a városban létesített másik két zsidótábor felett a parancsnokságot is.

Ez alkalmából a következő hirdetményt bocsátotta ki:

Nagyvárad thj. város polgármestere május 3-án kifüggesztett hirdetményében felhívta a város mindazon nem zsidó polgárait, akik zsidó értékeket tartottak őrizetükben, hogy azokat május hó 6-ig a város polgármesteri hivatalában jelentse be.

Az elidegenített és elrejtett zsidó vagyont felkutatását a csendőrség és a rendőrség Nagyváradon parancsaim szerint végzi.

Fel szólítok minden becsületes magyart, akinek tudomása van arról, hogy polgártársai közül egyes megtévedtek a zsidó vagyont elidegenítésén vagy elrejtésén közreműködtek, vagy zsidó vagyont rejtgetnek, továbbá akiknek tudomása van arról, hogy a polgármester fenti hirdetményének kik nem tettek eleget, írásban (de nem névtelenül, hanem olvasható aláírással és lakásuk feltüntetésével) jelentse be a nagyváradi csendőr tanzászlóalj parancsnokságának vagy személyesen a polgármesteri hivatal I. emelet 26. számú szobájában folyó hó 15-ig naponta 16 és 20 óra között működő csendőr nyomozó csoportnak. Akik pedig a gettóba még be nem szállított zsidó személyekről tudnak, a fenti módon és időben ezen körülményt is jelentse be.

Nagyvárad, 1944. május hó 10.

Vitéz PÉTERFFY alzeredés s. r., a csendőr tanzászlóalj parancsnoka.

BUTORT színeset MEZEI-től Konyha újdonságok

Háló, kombinált és előszobák.

Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

Az Urnök Mária Kongregációjának tagjait ezúton értesítjük, hogy rendes ajátatosságunkat nem Aldoocsütörtökön, hanem a hó második csütörtökön, vagyis: május 11-én tartjuk meg. Teljes számú megjelenést kér a Magisztrátus.

LETARTÓZTATTAK TÖBB EGYIPTOMI VEZETŐPOLITIKUST. Lisszabon. (MTI) Kairóból jelenti a brit híróda: Makram Ebeid pasát, az egyiptomi függetlenségi párt vezetőjét kedden letartóztatták. Az a hír járja, hogy több vezetőpolitikus is hasonlóképpen járt.

Felhívjuk igen tisztelt tagjainkat, hogy önkényes elköltözés, vagy hatósági elköltöztetés esetén új lakás-címüket akár személyesen, akár levelezőlapon jelentse ki a *Katolikus Népszövetség Országos Temetkezési Pénztáregyesülete nagyváradi Kirendeltségénél Nagyvárad, Szilágyi Dezső utca 5. szám alatt.*

Pályázat postanövendékek felvételére. A MTI jelenti: A posta vezérigazgatósága a postaiüzemi férfi tisztii szakutánpótlás céljából 200 postanövendék felvételére pályázatot hirdet. Pályázhat minden ifjú, aki a középiskola négy osztályát sikerrel elvégezte, 17 évesnél nem idősebb, magyar állampolgár, magyarul tökéletesen beszél és ír, feddhetetlen magaviseletű, testileg és szellemileg egészséges, és az 1210-1944. M. E. rendelet 8-ik paragrafusában foglalt rendelkezések szerinti nem zsidó. A folyamódványokat, a lakóhely szerint illetékes postavezérigazgatóságnak kell beküldeni.

ORSZ. SZOCIÁLIS FŐFELÜGYELŐSÉGI KIRENDELTSÉG NAGYVÁRADON. A belügyminiszter legutóbbi rendeletével Nagyváradon országos szociális főfelügyelőségi kirendeltséget állított fel. A kirendeltség vezetője dr. Némethi Ferenc szociális felügyelő. Ő képviseli a belügyminiszterintumot minden, a Szociális Felügyelőség hatáskörébe eső kérdésben.

GYANUS HALÁLESET ÜRGETE-GEN. Nagyvárad, május 10. Az ürgetegi csendőrőrs jelentette a nagyváradi királyi ügyészségnek, hogy ott gyanus körülmények között súlyos hashártyagyulladásban meghalt Koszta Jánosné, Bogdán Anna. Az a gyanu merült fel, hogy az illető tiltott műtét áldozata. Ezért a kir. ügyészség indítványára a nagyváradi vizsgálóbíró elrendelte a holttest felboncolását, melynek megejtésére bizottság száll ki a helyszínre.

NYILTTÉR

FELHÍVÁS

Felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy a NB festőde céghez tisztításra és festésre átadott ruhaneműeket jelen hirdetésről számított 3 napon belül kiváltani sziveskedjenek, mert az üzem átadása folytán a visszamaradt ruhák a felek vesztélyére és terkére tároltatnak.

Végh Gyula.

* E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség sem a kiadóhivatal.

Öszinte mozikritika

Fornószól

— Színes filmbemutató az Apollóban —
Ismét egy olyan német színes film, amelybe az alkotó németiség beleépítette csodálatos művészi és technikai csúcsteljesítményeit.

Filmdráma, mely az első pillanattól egészen a remekül feloldott feszültség lélegzétvisszafogó erővel igézi a mozilátogató közönséget és ez így feledhetetlen élményekkel, gazdagodva távozik, mint a film önkéntes propagandistája.

A legfinomabb lélekbrázolással olyan ifjúkori szerelem fejlődését rajzolja meg, amelyben egymáshoz nem illő lelki szerkezetű partnerek öntevékenysége érdekes és figyelemreméltó megoldást talál. A megoldás erkölcsileg is megnyugtató, mert a hitvestársi hűség győz.

Főszereplők: Kristine Söderbaum (a Lidércfény csillaga) és Carl Radatz. Erdemes megnézni! OLASZ PÉTER dr.

AZ ACTIO CATHOLICA 133. SZAMU
FILMKRITIKÁJA

„LEJTŐN”. Mely erkölcsű magyar film, amely élesen világítja meg a házasság válságának és a válság megoldásának kérdését.

„MUZSIKÁL A MULT”. Kedves és romantikus, sokhelyütt megható német film a tiszta szerelem megdicsőítésére.

„ARTATLAN”. Bűnügyi történetbe öltöztetett francia bohózat, nemes céltartalom és kicsengéssel.

„A FEKETE EMBER”. Francia film az afrikai lepráról, mely köré egy modern szerelmi történet szövődik, erkölcsileg kifogástalan létkörben.

„ANYASZIV”. Tiszta erkölcsű olasz film az anyaság gondolatának felmagasztosítására.

„SZERELMI RIADÓ”. Olasz vigjáték vaskos léhaságokkal.

RÁDIÓ

PÉNTEK, MAJUS 12.

Budapest I.

- 8.35 Délelőtti muzsika.
- 10.10 Zenekari művek.
- 11.10 Az Operaház zenekara.
- 11.40 Müller József dr. orvosi előadása.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 12.05 Rendőrzene.
- 14.00 Balettzene.
- 14.55 Guttenberg György szalonzenekara.
- 15.50 Follmann Jenő dr. előadása.
- 16.10 Az I. honvédegyezred zenekara.
- 17.00 Német hallgatónoknak.
- 17.35 Sportközlemények.
- 17.45 Magyar népmuzsika.
- 18.15 Trubadur. Az Operaház május 11-i előadásának felvétele.
- 20.35 Mihály László előadása.
- 20.50 Magyar zeneszerzők félfőrája.
- 21.20 Magyarok a vártán.
- 22.40 Kinek a nótája, kinek a primása.

Szolgáltatás gyógyszertárak:

IV. CSOPORT:

Gránátalma gyógyszertár, Rákóczi-u. 27. (Irgalmasrend) 15-25.

HUNGARIA gyógyszertár, Mussolinilétér 8. (Szabó Aczél L.) 15-28.

MINERVA gyógyszertár, Szent László tér 5. (Gálósi F.)

ORANGYAL gyógyszertár, Gróf Teleki Pál-u. 44. (Révész J.)

A gyógyszertárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombathéig tart.

SPORT

Salgótarjánban már nem szednek vigalmadót a sportmérkőzések után

A Magyar Fővárosi Iroda jelentése szerint Salgótarján megyei város polgármestere értesíti az OSK-t, hogy a jövőben a sportszövetség keretében tartozó egyesületek által rendezett versenyek és labdarúgó mérkőzések után vigalmi adót nem szed.

Szent László sportév országos atlétikai versenyének műsora

Nagyvárad. Mint már előzetes híradásunkban jeleztük, július 11-én Nagyváradon rendezik meg a Szent László sportév országos atlétikai emlékversenyét. Az országos sportviadal iránt már is igen nagy az érdeklődés, melynek számait a következőképpen

állították össze:
100, 400, 800, 1500 és 5 ezer méteres síkfutás, 110 m. gátfutás, Magas-, távol- és rúdugrás. Súly, diszkosz, gerely és kalapácsdobás 4x200 m-es váltófutás és 25 km-es országúti verseny.

SZÍNHÁZ

Nagyszerűen sikerült az első magyar-német kivánsághangverseny

Kedden délelőtt a Szigligeti Színházból kihangzó hangszórók jelezték, hogy a színházban ezen a napon különös jelentőségű eseményre készülődnek. A ritka színházi esemény a magyar-német kivánsághangverseny volt, amely — ezt itt mindjárt megállapíthatjuk — ünneplés keretében zajlott le. A gazdag és változatos műsor előtt Reder SS Sturmbannführer üdvözölte a megjelenteket és utalt a küszöbön álló kivánsághangverseny jelentőségére és célkitűzéseire. Ezután Gyapay László dr. polgármester helyettes változta az est megrendezésével kapcsolatos körülményeket, hangsúlyozta, hogy a magyar honvédség a német katonasággal a határokon túl vállvetve küzd, majd utalt az egyetértés és a belső front szilárdságának fontosságára s egyben bejelentette, hogy a jelenlegi kivánsághangverseny az első magyar-német kivánsághangverseny az országban. Szent László városa — mondotta a helyettes polgármester — ezzel az estével tanbizonyosságot szolgáltat arról, hogy nem csupán a múltban volt történelmi szerepe, de a jelenben is példaként akar állani az ország többi városa előtt.

Ezután a Waffen SS katonazenekar indulójával kezdetét vette a kivánsághangverseny, amelynek keretében a német katonazenekar, Rössler SS Sturm

énekcs. a rendkívül ügyes Wach SS fűttművész és Schweizer és Hofbauer SS Sturm hatásos harmonikakettősén, valamint a német katonazenekar és énekkarán kívül résztvettek a Szigligeti Színház művészei is. Antal Erzsébet a színház művésznője néhány operáriát énekelt szép sikerrel, Balogh Julia szintén operáriával szerepelt rendkívül kedvezően. Gulácsy Albert pedig magyaros énekszámokkal aratott ószinte taptot és megérdemelt zajos tetszésnyilvánítást, különösen a mulatói jelenetre felfigyelő német közönség körében. Jurik Julesi és Benkő György bravuros táncszáma, Szőgy Arany és Szabó Ernő könnyekig kacagtató humoros táncjátéka és Szabó Ernő külön tréfás dala egyaránt megtalálták az utat a közönséghez. Berta András steppanca után Kemény Gizi és Lendvai Lajos táncdal egybekötött tangó dala egyike volt a műsor leghatásosabb számainak.

A műsorszámok közötti ügyes és ötletes konferansz szellemes trükkökkel és „bemondásokkal” frissítette fel a kicsit hosszú műsort, amelynek végén a rendezőség izléses virágcsokrokkal kedveskedett a szereplő művésznőknek s egyben közvetlen szavakkal köszöntö meg a Szigligeti Színház többi tagjának közreműködését is a Vörös kereszt alapjára forró siker mellett lezajló kivánsághangversenyen.

A színházi iroda közleménye:

MŰSOR:

Csütörtökön 6 órakor: Boleró. Bemutató bérlet.

Pénteken 6 órakor: Boleró. A-bérlet.

Szombaton délután 3 órakor: Egy boldog pesti nyár.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

A szerkesztésért felel: Dr. Virág Jeromos igazgatója
Dr. Paál Árpád főszekrényező

Készült a Szent László-nyomda r. t. környomógépén, Nagyvárad, Szilágyi Pál-utca 4. sz. 974

Szombaton este fél 7 órakor: Magyar-német kivánsághangverseny.

APRÓHIRDETESEK

Adás-vétel

Eladó sürgősen magánházi nagy udvarra, kerttel, bármilyen üzemi célra is alkalmas. Több telek. Özv. Tatayne Szigligeti-u. 12. Telefon 28-74. 728

Boros hordókat megvételre keressünk, Cím a kiadóba kerünk. 963

Használt téglát megvételre keressünk, Cím a kiadóban. 962

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindenféle férgek irtását 30 évj gyakorlattal vállalja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Paragazzal poloskát, melyt, peteit mindenből felelősséggel irtja, Csutoras Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

Két személynek bőséges ebédet és vacsorát kenyérral adok, tízezer pengő kölcsönért. „Jó házikoszt” jeligére a kiadóba. 976

Kötők, horgolók, ócska szetteket javítok, átalakítok, gyermekruhának és Harisnyát régi szárból fejelek. Bodáné kézimunkaüzlete, Kossuth-u. 18. 968

Kerékpárok újak és javítások Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30. 672

Állást nyee

NYOMDAI SEGÉDMUNKÁS
állandó munkára, a Szent László nyomdában, felvétetik. Szilágyi Dezsdó utca 5. szám.

Megbízható kifutót keres cipőüzem — Beöthy Ödön-u. 60. 972

Könyvelőt (nő) hosszú gyakorlattal, kereskedelmi levelezőt (vegyiszakmában jártas), gépirni tudó tisztviselőnőt, aki a bér elszámolásban, OTL, személyzetiadó stb. ügyekben gyakorlott, azonnal felvesz

VEGH GYULA cég
Hitler-utca 40.

Gyermekszerező, főzni tudó mindenestől bizonyítvánnyal azonnalra felveszek, jelentkezni délelőtt 10-ig Városliget-u. 1. 975

Mindenestől jó bizonyítvánnyal háromtagú családnak azonnal felveszek. Dr. Csanády, Lakatos-u. 7. Jelentkezni lehet délután 1-3-ig. 974

Könyvelésben jártas német levelezőt keresek heti 5-7 órai elfoglaltsággal. Ajánlatot „Credo” jeligére a kiadóba. 972

Lakatosokat felvesz a Vegyi és Élelmiszeripari r. t. Anyos Pál-u. 2-6. 967

Mérlegképes könyvelőt, irodai gyakorlattal, Hinz könyveléshez keres gyárállalat. Cím a kiadóban. 976

Vegyiszakmában hosszú gyakorlattal rendelkező segédt felvesz Vég Gyu. cég, Hitler-utca 40. 971

Állást keres

Tisztviselő többévi irodai gyakorlattal, kezdő gépirással, állást keres. Címeket a kiadóba ker. 973

Ejelliőri felügyelői állást keresek. Sánta János, Csobánc-u. 7. 969

Oktatás

Német nyelvet tanít urind, ebéd koszt ellenében. Piros Béláné, Szigligeti-u. 12. szám. 983